

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ/ΔΟΜΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ OPEN SOCIAL NET

Βασική δράση προετοιμασίας των ενεργειών παρέμβασης του έργου Open Social Net είναι η χαρτογράφηση των διάσπαρτων κοινωνικών δομών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης μεταξύ του Δήμου, της κοινωνίας των πολιτών και κάθε άλλου εμπλεκόμενου φορέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα όρια της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης του Δήμου Αθηναίων.

Για την χαρτογράφηση των σχετικών υπηρεσιών, προωθήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο στους φορείς/δομές της περιοχής παρέμβασης του έργου (ΜΚΟ, ΑΜΚΕ, Δήμος Αθηναίων κ.α.) και στην συνέχεια έγινε επικοινωνία με τα αρμόδια πρόσωπα κάθε φορέα/δομής. Μέσω του ερωτηματολογίου, το OSN κατέγραψε τις παρεχόμενες υπηρεσίες με βάση τις μεθοδολογικές κατηγοριοποιήσεις που ακολουθεί το έργο : ανάγκες κοινωνικής στήριξης, κατηγορίες ωφελούμενων, φορείς/δομές και παρεχόμενες υπηρεσίες.

Η χαρτογράφηση διενεργήθηκε το διάστημα Οκτώβριου 2021 – Φεβρουάριου 2022. Καταγράφηκαν 12 δομές/υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων και 46 φορείς της κοινωνίας των πολιτών, πάροχοι των σχετικών υπηρεσιών, οι οποίες αθροιστικά διαθέτουν 186 υποδομές παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

Συνολικά, διαπιστώθηκαν πάνω από 2.200 πιθανοί συσχετισμοί καταγεγραμμένων προγραμμάτων, υπηρεσιών και καλυπτόμενων αναγκών κοινωνικής στήριξης, οι οποίοι αφορούν σε συνολικά 14 ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Ο μεγάλος αυτός αριθμός, είναι αποτέλεσμα του εύρους των παρεχόμενων υπηρεσιών ανά φορέα. Έτσι, μια υπηρεσία/δομή είναι δυνατό να δέχεται παράλληλα περισσότερες από μία ευάλωτες ομάδες (πχ αστέγους, ανέργους, ΑΜΕΑ, μονογονεϊκές) να καλύπτει ταυτόχρονα περισσότερες από μία ανάγκες (πχ σίτιση, προαγωγή της υγείας, κάλυψη ειδών 1^{ης} ανάγκης, εκπαίδευση) και να υλοποιεί περισσότερα του ενός προγράμματα κοινωνικής στήριξης.

Οι παρακάτω πίνακες αντιστοιχούν στην ποσοτική κατανομή των προαναφερθέντων συσχετισμών ανά δημοτική κοινότητα, ανά ομάδα ευαλωτότητας και ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών, έτσι όπως αυτή προκύπτει από την χαρτογράφηση.

Συσχετισμοί Υπηρεσιών

1. Ανά είδος φορέα

Σχήμα 1: Κατανομή Υπηρεσιών ανά είδος Φορέα (Κοινωνικές Υπηρεσίες / Δομές Δήμου Αθηναίων και Λοιποί Φορείς Μ.Κ.Ο, ΑΜΚΕ, κλπ)

Σχήμα 1. Κατανομή Υπηρεσιών ανά Είδος Φορέα (σε ποσοστό)

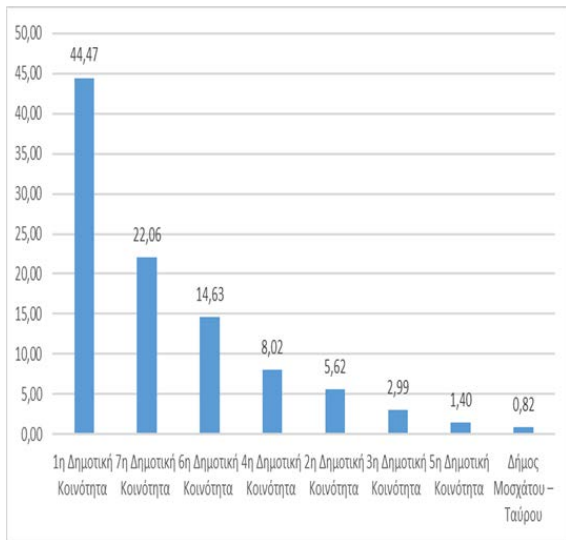

Πίνακας 1. Κατανομή Υπηρεσιών ανά Είδος Φορέα (σε αριθμό)

Δήμος Αθηναίων 441
Λοιποί Φορείς 1.767

2. Ανά Δημοτική Κοινότητα (7 Δημοτικές Κοινότητες και Δήμος Μοσχάτου-Ταύρου)

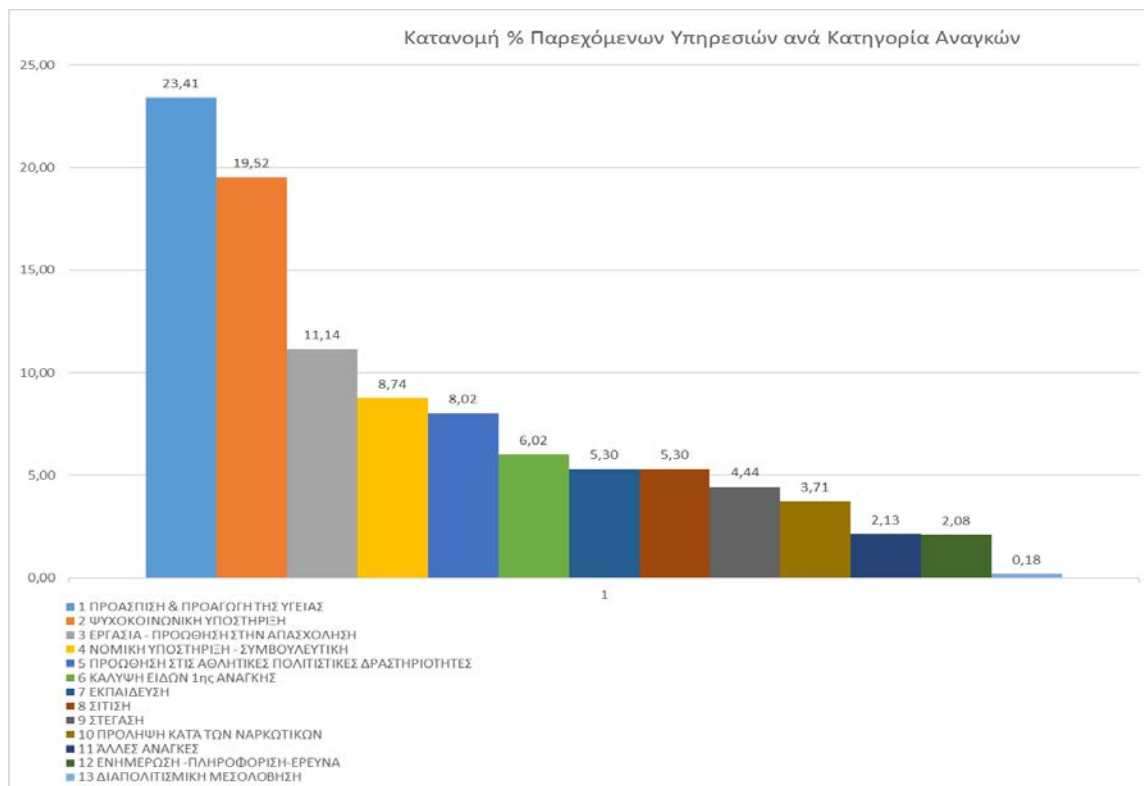
Σχήμα 2. Κατανομή Υπηρεσιών ανά Δημοτική Κοινότητα (σε ποσοστό)

Πίνακας 2. Κατανομή Υπηρεσιών ανά Δημοτική Κοινότητα (σε αριθμό)

1η Δημοτική Κοινότητα	982
7η Δημοτική Κοινότητα	487
6η Δημοτική Κοινότητα	323
4η Δημοτική Κοινότητα	177
2η Δημοτική Κοινότητα	124
3η Δημοτική Κοινότητα	66
5η Δημοτική Κοινότητα	31
Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου	18
Σύνολο	2.208

3. Ανά Κατηγορία Αναγκών

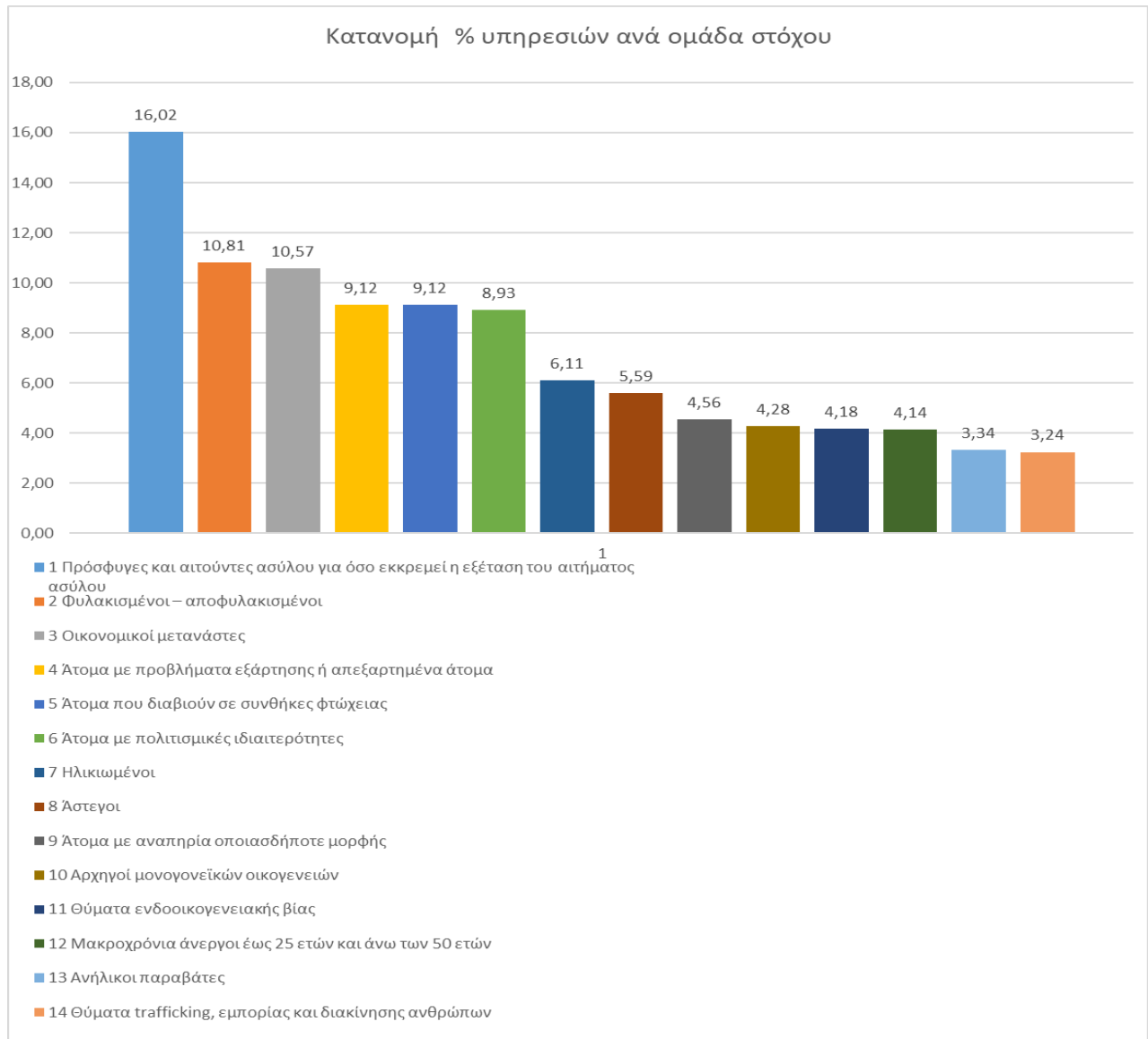

Σχήμα 3. Κατανομή Παρεχόμενων Υπηρεσιών ανά Κατηγορία Αναγκών (σε ποσοστό)

1	ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ & ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	517
2	ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	431
3	ΕΡΓΑΣΙΑ - ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	246
4	ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ - ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	193
5	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	177
6	ΚΑΛΥΨΗ ΕΙΔΩΝ 1ης ΑΝΑΓΚΗΣ	133
7	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	117
8	ΣΙΤΙΣΗ	117
9	ΣΤΕΓΑΣΗ	98
10	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	82
11	ΆΛΛΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	47
12	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΣΗ-ΕΡΕΥΝΑ	46
13	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΜΕΣΟΛΟΒΗΣΗ	4

Πίνακας 3. Κατανομή Παρεχόμενων Υπηρεσιών ανά Ομάδα Αναγκών (σε αριθμό)

4.Ανα ομάδα Στόχου

Σχήμα 4. Κατανομή Υπηρεσιών ανά Ομάδα Στόχο (σε ποσοστό)

1	Πρόσφυγες και αιτούντες ασύλου για όσο εκκρεμεί η εξέταση του αιτήματος ασύλου	341
2	Φυλακισμένοι – αποφυλακισμένοι	230
3	Οικονομικοί μετανάστες	225
4	Άτομα με προβλήματα εξάρτησης ή απεξαρτημένα άτομα	194
5	Άτομα που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας	194
6	Άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες	190
7	Ηλικιωμένοι	130
8	Άστεγοι	119
9	Άτομα με αναπηρία οποιασδήποτε μορφής	97
10	Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών	91
11	Θύματα ενδοοικογενειακής βίας	89
12	Μακροχρόνια άνεργοι έως 25 ετών και άνω των 50 ετών	88
13	Ανήλικοι παραβάτες	71
14	Θύματα trafficking, εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων	69

Πίνακας 4. Κατανομή Υπηρεσιών ανά Ομάδα Στόχο (σε αριθμό)

Συμπεράσματα Χαρτογράφησης

Σε συνέχεια της χαρτογράφησης, η ομάδα OSN κατέληξε σε ορισμένες βασικές παρατηρήσεις για τις ομάδες στόχο και την κάλυψη των αναγκών τους από τις παρεχόμενες υπηρεσίες:

Γενικά Συμπεράσματα:

Τα συμπεράσματα που διατυπώνονται βασίστηκαν τόσο στην επεξεργασία των απαντήσεων των ερωτηματολογίων που στάλθηκαν, αλλά και σε εμπειρικά δεδομένα μέσα από τη δικτύωση με τις υπηρεσίες του Δήμου και τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών που αποτελούν τους βασικούς εμπλεκόμενους στην παροχή υπηρεσιών και αγαθών κοινωνικής στήριξης στην Αθήνα.

1. **Ελλιπή δεδομένα.** Τα προσβάσιμα στατιστικά, ποσοτικά άλλα και ποιοτικά δεδομένα σχετικά με το μέγεθος, τη σύνθεση και την γεωγραφική διασπορά εντός του Δήμου των ομάδων-στόχου του έργου OSN είναι ελάχιστα. Κατά συνέπεια, η πληροφορία μέσα από τη διαθέσιμη βιβλιογραφία όσον αφορά στην αριθμητική σύνθεση της κάθε ευάλωτης ομάδας- στόχου και την ποσοτικοποίηση των αναγκών της, είναι περιορισμένη και δυσπρόσιτη. Ωστόσο, με βάση

τις παραπάνω παρατηρήσεις, μια πλατφόρμα αναφοράς που θα περιελάμβανε τα προαναφερόμενα στοιχεία σε Εθνική και τοπική κλίμακα, συγκεντρώνοντας δεδομένα από τις διάσπαρτες βάσεις, πχ ΕΛΣΤΑΤ, Υπουργείο Εργασίας, Προστασίας του Πολίτη, ΟΠΕΚΑ, e-ΕΦΚΑ – ΚΕΠΑ αλλά και από έρευνες, θα βοηθούσε τον όποιο ενδιαφερόμενο ιδιώτη ή φορέα, να αναζητήσει πληροφορίες και μετρήσιμα μεγέθη για τον σχεδιασμό και τις ανάγκες της εκάστοτε έρευνας ή/και κοινωνικής παρέμβασης.

- 2. Ασυνέχεια, διακοπή προγραμμάτων κοινωνικής στήριξης.** Από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις, προγράμματα και δράσεις που χρηματοδοτούνται κυρίως από την Ε.Ε και τα οποία υλοποιούνται από φορείς της κεντρικής ή τοπικής διοίκησης ή της κοινωνίας των πολιτών και στοχεύουν να καλύψουν κάποια σημαντική ανάγκη κοινωνικής στήριξης, αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες βιωσιμότητας. Εξ αυτού, συχνά διακόπτονται χωρίς προοπτική ανανέωσης, ανεξάρτητα από το βαθμό επίτευξης των στόχων τους και την αναγκαιότητα διατήρησής τους, με ό,τι αυτό σημαίνει για τη συνέχεια της στήριξης προς τις ομάδες-στόχο. Η έλλειψη ίδιων πόρων χρηματοδότησης αποτελεί λοιπόν τη συχνότερη αιτία διακοπής των σχετικών προγραμμάτων.
- 3. Συντονισμός στο σχεδιασμό και υλοποίηση.** Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της κεντρικής αλλά και της τοπικής αυτοδιοίκησης για την αντιμετώπιση των αναγκών των διαφόρων κατηγοριών κοινωνικής ευαλωτότητας, ο οποίος βασίζεται σε θεσμοποιημένες αναπτυξιακές στρατηγικές (ΕΣΠΑ-ΠΕΠ, ΕΠΑ, ΠΠΑ, ΟΧΕ), έχει πλέον συστηματοποιηθεί και παράγει δράσεις με συγκεκριμένους στόχους και αναμενόμενα αποτελέσματα. Διαπιστώνεται ωστόσο ένα έλλειμμα συντονισμού με φορείς του «μη δημόσιου τομέα» (πχ. επιχειρήσεις με δράσεις κοινωνικής ευθύνης, φορείς της κοινωνίας των πολιτών) οι οποίοι, έστω και περιστασιακά, επιθυμούν να συνδράμουν με ίδιους πόρους τις παρεμβάσεις κοινωνικής στήριξης, με κίνδυνο να προκύψουν υπερκαλύψεις, ή αντίθετα ελλείψεις κατά την αντιστοίχιση προσφερόμενων αγαθών/υπηρεσιών και αναγκών (ποσοτικών ή ποιοτικών). Έτσι για παράδειγμα, στο επίπεδο άμεσης παρέμβασης για την αντιμετώπιση ειδικών έκτακτων και μη κοινωνικών φαινομένων (αστεγία, πανδημία, κλπ.), ο συντονισμός των ενεργειών των εμπλεκόμενων είναι σημαντικός στη κατεύθυνση βελτιστοποίησης της σχέσης κόστους πόρων και κοινωνικού αποτελέσματος. Το ίδιο παρατηρείται και στην αξιοποίηση του δυναμικού του κοινωνικού εθελοντισμού, η κεφαλαιοποίηση του οποίου είναι πολύ σημαντική στα μεγάλα αστικά κέντρα που παρουσιάζουν και οξύτερα κοινωνικά προβλήματα.

4. Ο υφιστάμενος **μηχανισμός στήριξης της κοινωνικής συνοχής και αντιμετώπισης των φαινομένων φτώχειας**, μέσω μιας πολυπαρεμβατικής κοινωνικής πολιτικής, λειτουργεί συνεκτικά στο Δήμο Αθηναίων, λαμβάνοντας βέβαια υπόψη τους περιορισμούς αρμοδιοτήτων και πόρων που έχουν οι ΟΤΑ στο επίπεδο αυτό. Η ενδυνάμωση των ασθενέστερων και η επανένταξη των κοινωνικά αποκλεισμένων επιτυγχάνεται μέσω ενός «μείγματος παρεμβάσεων» που στηρίζεται και από τον ιδιωτικό τομέα και από μία κατανομή αρμοδιοτήτων ανάμεσα στους δύο βασικούς παρόχους κοινωνικής στήριξης στο δήμο: τον ΚΥΑΔΑ και της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Στο πλαίσιο αυτό, η προσέγγιση των σχετικών προβλημάτων των δημοτών και κατοίκων γίνεται ολιστικά και με σεβασμό στην αρχή της μη διάκρισης λόγω φύλου, εθνικής καταγωγής, θρησκευτικών πεποιθήσεων, αναπηρίας ή ηλικίας. Μέσω της ΟΧΕ, ο μηχανισμός αυτός ενισχύεται με μεθόδους και πόρους για το σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων κοινωνικής προστασίας που δίνουν έμφαση στη συμπληρωματικότητα και καινοτομία. Έτσι, το εργαλείο της ΟΧΕ μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμο αφού ενισχύει τις δυνατότητες του δήμου να εξυπηρετήσει την άμβλυνση των φαινομένων κοινωνικής ανισοροπίας, εμπλέκοντας στην προσπάθεια αυτή τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών.
5. **Καταγραφή και παρακολούθηση ωφέλειας.** Από την έρευνα του OSN διαπιστώνεται μια πληθώρα συστημάτων παρακολούθησης των ωφελουμένων (όσοι περίπου και οι φορείς), είτε με συμβατικά ηλεκτρονικά εργαλεία (όπως στην περίπτωση των περισσότερων ΜΚΟ) είτε μέσω πολυλειτουργικών πλατφορμών και ηλεκτρονικών συστημάτων (πχ. ΝΟΙΑΖΟΜΑΙ) τα οποία ωστόσο δεν επικοινωνούν μεταξύ τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία παρακολούθησης της «ωφέλειας» σε επίπεδο μεμονωμένου αποδέκτη (στιγμιαία ή απολογιστικά) ανεξάρτητα από τον φορέα που την παρέχει. Στις περιπτώσεις μάλιστα ευάλωτων ομάδων με δυσκολίες ταυτοποίησης προσωπικών στοιχείων (άστεγοι, μετανάστες/πρόσφυγες) το πρόβλημα παρακολούθησης της ωφέλειας, και συνεπώς επαναπρογραμματισμού, είναι οξύτερο.

Ειδικά Συμπεράσματα:

Η απεικόνιση των καταγεγραμμένων συσχετισμών στα προηγούμενα διαγράμματα αναδεικνύει ορισμένες κοινωνικές τάσεις ως προς τρεις παραμέτρους: την γεωγραφική (σε επίπεδο δημοτικής κοινότητας), την ομάδα ευαλωτότητας και την κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι διαφαινόμενες τάσεις σε συνδυασμό με την επεξεργασία των στοιχείων των απαντήσεων στα

ερωτηματολόγια και την επικοινωνία με τους φορείς, οδηγούν σε ορισμένες προσωρινές διαπιστώσεις, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να επανελεγχθούν στη βάση νέων εισροών στοιχείων.

- ο Η κατανομή των υπηρεσιών στήριξης εμφανίζεται ετερογενής ως προς τις ομάδες στόχο αλλά και την γεωγραφική διασπορά. Για παράδειγμα, παρατηρείται υψηλή συγκέντρωση παροχής υπηρεσιών στην 1η δημοτική κοινότητα, όπως και σε συγκεκριμένες ευάλωτες ομάδες πχ πρόσφυγες μετανάστες 16,02%, ενώ αντίθετα, περιορισμένη σε άλλες πχ. Μονογονεϊκές 4,28%, ΑΜΕΑ 4,56% κλπ. Υπενθυμίζεται ότι στις υπηρεσίες στήριξης που εξετάζονται δεν περιλαμβάνεται η άμεση οικονομική ενίσχυση (επιδόματα).

Επίσης, λόγω έλλειψης επικαιροποιημένων στατιστικών στοιχείων δεν μπορεί να συσχετισθεί η ωφέλεια (προϋπολογισμός, είδος) με τον πληθυσμό ανά ομάδα ωφελουμένων, πόσο μάλλον όταν πρόκειται για ωφελούμενους με πολλαπλή ευαλωτότητα (πχ. ΑμεΑ άστεγος, άστεγος ουσιοεξαρτημένος, κλπ.)

- ο Ελλιπής παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών ως προς τις ανάγκες των ομάδων κοινωνικής ευπάθειας: σε πλείστες περιπτώσεις, διαπιστώνεται περιορισμένη παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών όπως ψυχοκοινωνικής φροντίδας, στέγασης, υποστηριζόμενης διαβίωσης κ.α. Οι κυριότερες αφορούν σε :

- **Μονογονεϊκές οικογένειες**, με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

Περιορισμένος αριθμός συλλόγων / φορέων που επικεντρώνονται στη συγκεκριμένη ευάλωτη κοινωνικά ομάδα παρέχοντας νομική συμβουλευτική και γενικότερη πληροφόρηση για τα δικαιώματα και τις προνοιακές παροχές που δικαιούται.

- **Μητέρες θύματα ενδοοικογενειακής βίας**

Το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών τα τελευταία χρόνια έχει ενταθεί εξαιτίας κοινωνικοοικονομικών παραγόντων. Επίσης όλο και περισσότερες γυναίκες πλέον είναι διατεθειμένες να καταγγείλουν παρόμοια περιστατικά στις αρμόδιες αρχές.

Παρατηρείται λοιπόν μια έλλειψη υποδομών φιλοξενίας που να εξυπηρετούν βραχυχρόνια μητέρες οι οποίες έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία. Η δυνατότητα φιλοξενίας, για αυτές και τα παιδιά τους, σε ασφαλείς ξενώνες με παράλληλη προώθηση στην εργασία είναι περιορισμένη λόγω χαμηλής διαθεσιμότητας σε σχέση

με την αυξανόμενη ζήτηση των σχετικών υπηρεσιών. Η φιλοξενία σε αυτήν την ομάδα ευαλωτότητας αποτελεί εναλλακτική απομάκρυνσης από το κακοποιητικό περιβάλλον.

- **Μακροχρόνια άνεργοι.**

Έλλειψη παροχής ψυχοκοινωνικής φροντίδας. Από την ανάλυση των στοιχείων, προέκυψε ότι υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε μακροχρόνια ανέργους.

Οι μακροχρόνιοι άνεργοι, αποτελούν ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού των ανέργων, περίπου το ήμισυ. Οι υπηρεσίες στήριξης είναι περιορισμένου εύρους. Οι δε υφιστάμενοι φορείς/ δομές του είδους παρουσιάζουν χαμηλή εξειδίκευση στη συγκεκριμένη ομάδα.

- **Άτομα με αναπηρία – ΑμεΑ.**

Παραίτηται έλλειψη σε σχέση με τη ζήτηση σε δομές υποστηριζόμενης διαβίωσης (ΣΥΔ) για ενήλικα άτομα με νοητική αναπηρία τα οποία δεν δύναται να φιλοξενοούνται πλέον από την οικογένειά τους λόγω γήρατος, θανάτου γονέων, έλλειψη συγγενών κλπ., καθώς και σε Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ).

- **Υπηρεσίες μιας στάσης.**

Για ορισμένες ομάδες-στόχο, π.χ. τους μακροχρόνια ανέργους, ο ωφελούμενος χρειάζεται την παροχή μιας δέσμης υπηρεσιών που θα παρέχονται συγκεντρωτικά από ένα φορέα και όχι από περισσότερους (δίκτυο). Αυτό πχ. ισχύει για την παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής φροντίδας. Η συγκεκριμένη υπηρεσία, θα μπορούσε να παρέχεται εξ ολοκλήρου από εξειδικευμένο φορέα, παράλληλα με την επαγγελματική συμβουλευτική και την υποστήριξη από κοινωνική υπηρεσία. Επειδή ωστόσο είναι δύσκολη η δημιουργία σημείων μιας στάσης εξυπηρέτησης για την ευρύτητα των υπηρεσιών που ενδέχεται να χρειάζεται ο ωφελούμενος, είναι σημαντική η δικτύωση των παρόχων και η ανάπτυξη κοινών εργαλείων εξατομικευμένης προσέγγισης.

- ο Από τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο και την επικοινωνία σχετικά με τις ελλείψεις που αντιμετωπίζουν οι φορείς με αυτούς, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- **Πηγές χρηματοδότησης.**

Πρόκειται για την έλλειψη πόρων που δυσκολεύει όχι μόνο τον μακροπρόθεσμο, αλλά και άμεσο προγραμματισμό των φορέων/ παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών και

αγαθών, ιδιαίτερα αυτών που ανήκουν στην κοινωνία των πολιτών (ΜΚΟ, ΑΜΚΕ, ΙΚΕ, κλπ.). Η έλλειψη χρηματοδότησης, πέρα από την ασυνέχεια των δράσεων στήριξης (βλ. παραπάνω) σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να έχει δυσμενή αποτελέσματα στη λειτουργία και βιωσιμότητα του φορέα. Στις πολλές περιπτώσεις δε, παρατηρείται δυσκολία στην παρακολούθηση ευκαιριών χρηματοδότησης που προσφέρονται από εθνικά ή ενωσιακά προγράμματα, ενώ οι υψηλές απαιτήσεις διαχείρισης και λογιστικού απολογισμού τους, λειτουργεί αποτρεπτικά.

- **Ιατρικό -φαρμακευτικό υλικό**

Η πανδημία αύξησε κατακόρυφα τις ανάγκες διάθεσης στους πιο αδύναμους οικονομικά ιατρικού και φαρμακευτικού υλικού. Αν και το φαινόμενο αναμένεται να γίνει λιγότερο οξύ όσο περνάει ο καιρός, η ζήτηση υλικού προφύλαξης από την πανδημία εξακολουθεί να είναι υψηλή. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται σημαντική η δικτύωση των παρόχων για τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας όσον αφορά στη προμήθεια και διανομή του υλικού.

- **Έλλειψη χώρων βραχυπρόθεσμης φιλοξενίας αποφυλακισμένων.**

Αφορά σε άρτι αποφυλακισμένους που δεν διαθέτουν στέγαση. Η στέγαση είναι βασικός παράγοντας εμπέδωσης του αισθήματος ασφάλειας. Η πρόσβαση στην στέγαση και την εργασία λειτουργούν αποτρεπτικά στην επιστροφή του αποφυλακισμένου σε παραβατική συμπεριφορά

- **Πρόσφυγες και αιτούντες ασύλου, οικονομικοί μετανάστες, έλλειψη υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης.**

- **Έλλειψη (εθελοντών) εκπαιδευτικών** με εμπειρία στην εκπαίδευση ατόμων που προέρχονται από άλλα πολιτισμικά πλαίσια.

Όπως προαναφέρθηκε, οι παραπάνω διαπιστώσεις σχετίζονται με την έως τον Φεβρουάριο 2022 καταγραφή των υπηρεσιών και φορέων κοινωνικής φροντίδας. Ο συσχετισμός φορέων/δομών, κατηγοριών υπηρεσιών και ομάδων ωφελουμένων έχει αποτυπωθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα OSN (athens.opensocialnet.gr) και συνεχώς επικαιροποιείται.

Open Social Net - Αθήνα, Σεπτέμβριος 2022, Επιστημονική Ομάδα Έργου